

Praktična uporaba notne zbirke za harmoniko Vitja Avsec: Živali iz Vidine slikanice

»V začetku sem iskal razmerje med nasprotji; med obliko in vsebino, med preprostim in kompleksnim ... Ne spuščam se toliko v raziskovanje zvoka. Zanima me oblikovanje –organizacija materiala in artikulacija forme. Stvari skušam spraviti do čim višje stopnje preglednosti oziroma preslišnosti.«

Skladatelj Vitja Avsec

»Vida je taka punca, ki rada riše, kolesari, rola, igra violino in klavir, najraje se igra s sošolkami in sošolci. Rada plava in se vozi po toboganih. Kadar si zaželi gre tudi v kak strm hrib.«
(citat iz zbirke Živali iz Vidine slikanice - o avtorju)

Ilustratorka Vida Avsec (8 let)

Povzetek

Sodobni slovenski skladatelj Vitja Avsec je vsestranska osebnost in razumevajoč človek. Glasba za harmoniko je del njegovega širokega ustvarjalnega opusa. Zbirka skladb za harmoniko Živali iz Vidine slikanice so primerne za učence od tretjega razreda glasbene šole dalje. Učenci in učitelji se skladb za standardni bas veselimo. Učenci spoznavajo programsko glasbo, razumejo vsebino in poslušajo malce moderne harmonije. Uporabne so v glasbeni šoli za nastope v samostojni obliki ali povezane v celoto in tudi v osnovni šoli za poslušanje in spoznavanje glasbenih vsebin in zakonitosti.

Ključne besede: glasba za harmoniko, zbirka skladb, skladb za standardni bas, programska glasba, moderne harmonije, glasbena šola, osnovna šola

Življenjepis Vitje Avsca

Rodil se je 9. decembra 1970 v Ljubljani. Po končani osnovni glasbeni izobrazbi v Medvodah je nadaljeval glasbeno šolanje na in Srednji glasbeni šoli v Ljubljani zaključil glasbeno teoretski oddelek (1989) in harmoniko (1990). Diplomsko iz kompozicije na Akademiji za glasbo v Ljubljani v razredu Daneta Škerla je opravil 1994. Sedaj živi in deluje v Dupljah pri Trziču. Od leta 1995 je poučeval harmoniko na ljubljanski glasbeni šoli Franca Šturma, od leta 1999 je profesor glasbeno teoretskih predmetov na Konservatoriju za glasbo in balet v Ljubljani. V ustvarjalnem pogledu je opozoril nase že na srednji šoli. V ustvarjalnosti je doberšen del svojega opusa posvetil tudi scenski glasbi za gledališke in lutkovne predstave. V poznih 80. letih in do danes je ustvaril niz komorno glasbenih, solističnih in orkestralnih del za najrazličnejše zasedbe.

Že na srednješolski stopnji je segel po večini glasbenih zvrsti: gledališki, komorni, zborovski glasbi in orkestralnem prvencu. Kasneje se je pridružila še vrsta solističnih, vokalno instrumentalnih in štiri simfonična dela. Avsec poleg skladateljevanja občasno nastopa tudi kot izvajalec na harmoniki ali pa kot pianist improvizator. Med pomembnejšimi dosežki velja omeniti tretjo nagrado na Mednarodnem zborovskem natečaju akademskega pevskega zbora Tone Tomšič (1997), avtorski večer v Cankarjevem domu ter izvedbo simfoničnega stavka *Gea* na slovenskih glasbenih dnevih 2005.

»Očitno ne gre za opus, ki bi ga bilo narekovalo kako sklenjeno filozofsko prepričanje. Glavna značilnost Avščevega opusa je poglobljen osebni odnos do vsega, kar sodi v zakladnico klasične tradicije zahodne glasbe. Gre za opus, ki korenini v iskanju skladatelja med novim in starim, emotivnim in racionalnim, preprostim in kompleksnim, meditativnim in razgibanim – torej ne v skrajnostih, temveč odtenkih sredine. In dodati je treba: gre za enega redkih opusov na slovenskem, kjer ima harmonika vidno, četudi ne osrednjo vlogo.« (Stefanija, *Glasba za harmoniko*)

Dela

Seznam simfoničnih del: *GEA* za simfonični orkester, *Glasba za harmoniko in orkester*, *Variacije na dolensko ljudsko*, *Koncertante variacije za violino in komorni orkester na Händlovo temo*, *Pasacaglia za godalni orkester*, *Concertino za kvartet saksofonov in orkester*.

Operi: *Elektra* (Sofokles), *Kdor upa, ne odneha* (mladinska opera, lib. Janez Vencelj)

Komorna dela: *Istrski fugato za godalni kvartet*, *Štiri serialne miniaturre za godalni trio*, *Improvizacija za violino solo*, *Pitij-*

ska rapsodija za violino, kitaro in harmoniko, *Danza ritmica za koncertno harmoniko*, *Tema in 12 variacij za koncertno harmoniko*, *Mala suita za harmoniko*, *Suita za harmoniko*, *Živali iz Vidine slikanice* (15 karakternih skladb za harmoniko s standardnim basom), *Mikro rondo za trobento solo*, *Preludij in Fantazija za harfo*, *Dialogi za oboe in fagot*, *Legenda za kitaro solo*, *Soočenja za trombon in klavir*, *Sekvence za klarinet, violino in klavir*, *Poletna impresija za flavto in harfo*, *Serenada za angleški rog in harfo*, *Glosa - transkripcija Prešernove pesmi v podobi 10 miniaturre za klarinet in klavir*, *Bagatela za kljunasto flavto in klavir*, *Divertimento za altovski saksofon in klavir*, *Variacije za flavto in godalni trio*, *Sonatina za klj. flavto, violončelo in klavir*, *Štiri kratke skladbe za violončelo in klavir*, *Poetična študija za klarinet in kitaro*, *Atonalna študija za dva klavirja ...*

Vokalna dela: *Sonetni venec za mešani zbor*, *Pesem* (M. Jarc) za mešani zbor, *Devet vinjet za ženski zbor* (Tatjana Pregl Kobe), *Široko je morje i Dunaj - obdelava ljudske pesmi*, *Strunam* (F. Prešeren) za zbor, violino, klavirski strunarij ter tolkala, *Oh, ne vprašaj za tenor in čembalo*, *Uspavanka ogledalu za sopran in klavir*, *Dve haiku za sopran in klavir*, *Ekstaza smrti* (S. Kosovel) - kantata za zbor, flavto, trobento, timpane, tolkala, klavir in kontrabas, *Gazele za mešani zbor*, *Povodni mož za mešani zbor in soliste*, *Turjaška Rozamunda za mešani zbor in soliste*, *Lepa Vida za mešani zbor in soliste*, *Judovsko dekle - dvospev s klavirjem*, *Nezakonska mati - šanson*.

Skladbe za otroški zbor: *Stonoga*, *April*, *Kaj delamo ponoči*, *Kje*, *Oslíček in ptiček*, *Kokoš*, *Iglu*, *Izlet*, *Moje trobente*, *Skoz veselje dobre volje*, *Pedenj suita*, *Teden pri Cuckovih*.

Glasba za gledališke in lutkovne predstave: *Mucin dom*, *Le po kom se je vrgel ta otrok*, *Ovčka Mili*, *Zbogom*, *Juda*, *Drobtine smrti*, *Najlepša roža*, *Pingvinska zgodba*, *Mali strah Buholin*, *Hruške gor, hruške dol*, *Krasen cirkus*, *Alica v čudežni deželi*, *Bog in glavar*, *Hlapci*, *Debela repa*, *Cesarjeva nova oblačila*, *Sanjska igra* (Poetično gledališče), *Jamska Ivanka* (LGL), *Ljubljanske skice* (TV SLO).

Na razpisu za otroško in mladinsko opero v Operi Slovenskega narodnega gledališča Maribor leta 2011 so člani strokovne komisije objavili zmago Vitje Avsca: *Kdor upa, ne odneha*. Delo bo uvrščeno na spored Opere SNG Maribor leta 2012 v okviru cikla *Plus*. Namen natečaja je bil spodbuditi nastanek novih glasbeno-gledaliških del, namenjenih mlajšim generacijam.

Prva zgoščenka z naslovom *Pod istim soncem* vsebuje skladbe za različne zasedbe;

Dva haiku za sopran in klavir,

Serenada za angleški rog in harfo,

Danza ritmica za harmoniko,

Uspavanka ogledalu - Lirični monolog za sopran in klavir,

Poletna impresija za harfo in flavto,
Štiri kratke skladbe za violončelo in klavir,
Ekstaza smrti, kantata za mešani zbor, flavto, trobento, klavir,
timpone, tolkala in kontarbas,
Gea za simfonični orkester.

Dela z druge avtorske zgoščenke *Glasba za harmoniko* Vitje Avsca so posvečena glasbilu, ki ga skladatelj tudi sam igra. Dela, nastala v poldrugem desetletju, so predstavljena po dramaturgiji glasbenih zvrsti, ne po času nastanka. Zgoščenka vsebuje naslednje skladbe:

Pitijska rapsodija za violino, kitaro in harmoniko (1989)
Mala suita za harmoniko (1991): I. Groteska, II. Uspavanka, III. Scherzo, IV. Potopljeno zrcalo, V. Toccata.
Danza ritmica za harmoniko (1997)
Tema in 12 kratkih variacij za koncertno harmoniko (2004)
Barvne refleksije - glasba za harmoniko in orkester (2000)

Omenjeni CD se lahko uporablja pri pouku harmonike za osvetlitev slušnih predstav o tem instrumentu tako v osnovnih kot tudi v glasbenih šolah.

Tretja zgoščenka ima naslov *Poet tvoj nov Slovenec venec vije* z uglasbenim Prešernovim Sonetnim vencem za komorni zbor.

Spodbujanje učencev k poslušanju, izvajanju in (po)ustvarjanju

»Učenci dobivajo glasbene izkušnje z izvajanjem, poslušanjem in lastno glasbeno kreativnostjo.« Učitelj s svojimi zamislimi ustvarja in uvršča glasbene dejavnosti in s tem bogati glasbene izkušnje učencem. Učitelj sledi učenčevim interesom in spodbuja izvajanje, ustvarjalnost. Učencem predstavlja možnosti za različne glasbene zasedbe in zvočne efekte, ki jih ponujajo sodobna avdiovizualna sredstva. Skozi slušne predstave jim ponuja možnost za hitrejše razumevanje notnega zapisa in glasbenih zakonitosti.

»Razvijanje izvajanja glasbe se intenzivno povezuje tudi z ostalimi glasbenimi dejavnostmi.« Izvajanje je zahtevno področje, kjer pride do izraza umetniška nadarjenost, ki je potrebna za poustvarjalnost. »V osnovni šoli se daje prednost igranju otroških glasbil v glasbeni šoli pa doživetemu poustvarjanju.« Dobra interpretacija glasbenega dela daje učencem celostno doživljanje umetnine. Kakovost izvajanja učencev ali učitelja je pomembna pri pomnjenju skladb.

Učence ves čas šolanja vzgajamo v aktivne glasbene poslušalce in poznavalce glasbene literature. Zvočni primeri razvijajo doživljanje in razmišljanje. Pri spoznavanju literature je učencem dovolj doživljanje in osnovno opredeljevanje pojmov. V

osnovni šoli in osnovni glasbeni šoli je doživljanje glasbe na prvem mestu, šele kasneje odkrivaje oblikovnih in vsebinskih bogastev.

»Ustvarjalnost je v šoli motiviran in voden proces, ki ga natančneje definira ustvarjalno učenje«. Učenci z ustvarjalnostjo iščejo svoje notranje potrebe po izražanju. Različne oblike ustvarjalnosti jih bogatijo zaradi vsebine in znanj. Namen ustvarjalnosti je, da učenec komunicira z okoljem z umetniškim izražanjem. V povezavi z izvajanjem je poudarjena interpretacija kot doživljajska in estetska nadgradnja skladbe. Učenci pridobivajo na senzibilnosti, estetskem čutu, kritičnosti.

»V okviru poslušanja glasbe učenci ustvarjalno izražajo svoja doživetja in zvočne predstave.« Izražanje doživljanja glasbe je lahko gibno, likovno, besedno. Izražanje vsebin v drugih medijih podpira med predmetne povezave in njihovo razvijanje estetske vzgoje.

»Razvijanje glasbenih spretnosti in znanj je dosežek izvajanja, poslušanja in ustvarjanja. Učitelj se usmerja v dodaten izbor gradiv, ki posamezno sposobnost, spretnost ali znanje intenzivneje razvijajo.« (Oblak, 1989)¹

Živali iz Vidine slikanice

Glasbeno delo Vitje Avsca *Živali iz Vidine slikanice* (zbirka petnajstih karakternih skladb – portretov živali) za harmoni-

ko s standardnimi basi je namenjeno učencem osnovnih glasbenih šol in je bilo izdano v samozaložbi leta 2006.

Zbirka skladb za osnovno stopnjo glasbene šole Živali iz Vidine slikanice je skladatelj zasnoval iz dveh skupin živali: domače (od 1 do 9) in živali drugih dežel (od 10 do 15). Njegova hči Vida je notno zbirko ilustrirala. Barvna predloga je za učence še posebej zanimiva. Mlado ilustratorko je treba še posebej pohvaliti. Zaradi njenih izvirnih slik je zbirka vlila mnogo veselja do dela mladim glasbenikom.

Predstavlja bom skladbe z domačega dvorišča, ki so nam in seveda otrokom blizu. Skladbe so mestoma interpretativno in izvajalsko težje, kar daje tovrstni literaturi svojevrsten pečat. Redko se zgodi, da slovenski skladatelj napiše glasbo za harmoniko. Vitja Avsec je tudi harmonikar in naklonjen vsem inštrumentom in zasedbam. Ta zbirka je dobra popestritev skladb za osnovno glasbeno šolo. Učenci jih radi izvajajo. Vse skladbe so napisane v klasični merski enoti in notnem zapisu, natančno je določena dinamika, agogika, tempo, artikulacija. Mestoma ne navadne in otrokom nove harmonije in dinamični ter agogični elementi naredijo skladbe zanimive in kakovostne. Tako skladbe izpolnjujejo vse kriterije za dobro izvirno literaturo za harmoniko za standardni bas. Večina skladateljev za osnovno stopnjo se osredotoči za pisanje skladb za melodijski bas, z željo, da bi bile večkrat izvajane tudi na zahtevnih odrih, kot so seminarji, tekmovanja, koncerti. Nam, učiteljem, pa je več kot dobrodošla literatura za standardni bas, saj ta inštrument igra večina učencev na glasbeni šoli. Skladbi Igrivi kužek in Muha sta bili obvezni skladbi za 1.b kategorijo na 37. tekmovanju *TEMSIG (Tekmovanje mladih glasbenikov Slovenije)* v letu 2007.

Prvi del skladb o domačih živalih

Najprej bom domače živali predstavila kot učno pripravo za osnovno šolo ali šolski nastop, koncert v glasbeni šoli.

Skladbe si sledijo:

1. *Igrivi kužek* je napisana v 4/4 taktu v staccatto, hitrem tempu v levi roki z durovimi, molovimi in dominatnim septakordom, tonalni plan poteka od izhodiščnega C-dura prek F-, Es-, C-dur in a-mola nazaj v izhodiščno tonaliteto. Značilen motiv torej prehaja po tonalnem prostoru, učenci ob tem spoznavajo princip modulacij.
2. *Zaspani muc* je umirjena skladba s prevladujočim motivom v šestnajstinskih triolah. Legato izvajanje predstavi to žival na skrivnosten način in daje vtis, da muc spi samo napol; kot da ima priprte oči. Drugi del je težji za izvajanje učencem, ki imajo majhen razpon desne roke. To je tridelna skladba, tudi motivično se razlikuje. Zadnji del je melodična izpeljanka drugega dela, kjer muc resnično zaspi.

3. *Konj* ponazarja kopitljanje v levi roki z ostinatnim basom. Dvodelna skladba v triolah s kromatičnimi postopi v non legatu je zahtevnejša in precej hitra. Posebnost v levi roki je igranje durovega in molovega akorda hkrati. Prvi del je v jazzovskem modusu na E, drugi pa na C.
4. *Muha* je enodelna skladba z notranjo karakterno dinamično in agogično razdelitvijo na tri melodične motive. Prvi lahкотen, počasen začetek v tremolandu z mehkom ponazarja muho nagajivko. Sledi prehod v accelerandu v hitre disonančne akorde. V drugem delu muha z veseljem razlaga kako je s svojo nadležnostjo dosegla svojo zmago.
5. *Kravica* v B-duru je mestoma v dvojemkah zahtevnejša skladba. Nekaj skokov v desni roki predstavlja prestopanje kravice. V drugem delu je igriva melodija. Zadnji del je izpeljava prvega, sledi še coda. leva roka ima v uvodu melodične base, sledi akordična spremljava v molovih ter dominantnih akordih.
6. *Slavček* je za razliko od vseh ostalih skladb samo za desno roko. Čista A-durova tonaliteta v hitrih šestnajstinkah zahteva od izvajalca natančno štetje. Tu se učenci prvič srečajo z notnim zapisom brez taktnic oziroma metruma. Poudarki in okraski dajejo skladbi prosojen zven in sliši se slavčkovsko čisto petje. Dinamika je natančno napisana.
7. *Kokoš* je značajska tako tipična in slušno prepoznavna, da jo uporabljamo za glasbeno uganko in motivacijo pri nemirnih učencih. Tehnično lažja skladba v hitrejšem tempu je sestavljena iz treh delov. Prevladujoča tonaliteta je G-dur (v 2/4-taktu), pojavljajo pa se še: C-dur, e- in g-mol. Dvojemke v desni roki so napisane pod prsti, vse je lažje izvedljivo, tudi leva roka ima ponavljajoče motive, le na koncu popestri z lestvičnimi toni. Artikulacija se mestoma dopolnjuje iz staccatta v legato in obratno.
8. *Račka* je tridelna v različnih menjajočih taktovskih načinih od 2/4- do 3/8- in nazaj. Desna roka predstavlja racanje račke na suhem v prvem delu in veselo čofotanje v vodi v drugem delu. Prvi del iz non legato dvojemk se v drugem delu spremeni v leggero šestnajstinke. leva roka ima v drugem delu razširjen prijem.
9. *Čebela* je hitra v leggeru igrana skladba. Predstavlja pridno žival, ki hiti nabirat medičino. Zahtevnejša skladba v desni roki in manj zahtevna v levi roki.

Učna priprava za uro glasbe v osnovni šoli, ki je lahko tudi koncert ali šolski nastop v glasbeni šoli

Predstavitve Avščeve zbirke o živalih se lahko začne z zgodbo o domačih živalih, pogovoru o kmetiji in živalih. Učenci spoznavajo glasbeno vsebino skladb in jih ubesedijo. Učitelj jih motivira za delo z notnim tekstom. Prepoznajo hitre notne vrednosti, dinamiko, dvodelnost ali tridelnost in hitrost izvajanja. Učitelj ali učenci izvajajo skladbe od 1 do 9.

Prva skladba je v staccatu in ima opazen ritardando. Pri glasbeni dejavnosti poslušanja imajo učenci nalogo poslušanja in prepoznavanja po notnem tekstu in slušno zadane naloge. Na delovnem listu izpolnijo in dopolnijo zahtevane naloge.

Druga skladba: prepoznavanje tempa - počasen, vezani toni in šestnajstinke triole (dolge in kratke notne vrednosti).

Tretja skladba ima lahko slušno prepoznavanje: kje se konj ustavi ali poskoči in kje mirno teče. Učenci sledijo notnemu tekstu z roko in označijo (obkrožijo osminko vezano s četrtrinko). Uvod je samo v levi roki, grafično se nariše uvod in označi 1. in 2. del.

Četrta skladba ima nalogo slušno zaznavanje in likovno izražanje gibanja muhe (nagajanje, pohitevanje, sprememba tempa). Spoznavanje izraza *accelerando*.

Peta skladba ima melodične base (učenci obkrožijo melodijo v levi roki z barvo), besedno se izrazijo kako se vede kravica, kaj počne in kako si predstavljajo, kaj je hotel skladatelj povedati s skladbo (svoja opažanja pišejo na delovni list).

Šesta skladba: učenci prepoznajo, s katero roko se izvaja skladba, slušno spoznavajo okraske - hitre note in njihove zapise. V notnem zapisu obkrožijo okraske in jih imenujejo (večkratni predložek in trilček). Na delovni list zapišejo izvajanje trilčka. Ubesejajo, kako zvenijo okraski, in poskušajo s petjem oponašati petje omenjene ptice. Pogovor o reku: ta poje kot slavček. Učenci s svojimi besedami napišejo na delovni list, kaj si predstavljajo pod tem slovenskim rekom.

Sedma je glasbena uganka. Učenci slušno prepoznajo, za katero žival gre. Sledijo notnemu tekstu in s svojim glasom izvajajo ritmični in melodični motiv. Skladba je dvodelna. Učenci prepoznajo razliko med obema deloma v harmonskem in dinamičnem smislu.

V osmi skladbi njen prvi del ponazarja racanje na kopnem, drugi del pa plavanje v vodi. Učenci prepoznajo slušno in prek notnega zapisa artikulacijo v prvem delu non legato v drugem legato šestnajstinke. Med obema deloma je še ena barvna razlika, ki je vidna in slišna. Učenci sami poiščejo znak, ki je izpisan (register). Učitelj razloži, od kje prihajajo registri, ki jih uporabljamo pri harmoniki (4-, 8-, 16-čveljski register).

Pri deveti skladbi s hitrimi notnimi vrednostmi učenci opazujejo crescendo, dinamiko.

To je predstavitev prvega dela *slikanice*. Domače živali so otrokom blizu, zato je vsebina primerna za oblikovanje glasbeno-didaktične igre. Primerna so pesniška ali prozna besedila, ki dajejo razredni ali koncertni izvedbi skladb poseben čar.

Drugi del zbirke je posvečen živalim drugih dežel

Skladbe si sledijo:

Pingvin,
Slon,
Dinozaver,
Tiger,
Medvedek panda,
Žirafa.

Zamisli sem si scensko delo, s kostumi in recitatorjem, igralci-učenci, ki nastopajo kot posebljene živali, nastopajočim harmonikarjem. Vsebina je lahko priložnostna, spremenjena, tudi vrstni red skladb je lahko drugačen. Namen glasbeno-didaktičnih iger je spodbuditi učence k ustvarjanju in inovativnemu udejstvovanju.

V glasbenih šolah se lahko uporabi kot zaključna točka razrednega nastopa ali kulturne prireditve na prostem ... V osnovni šoli pa se s slikovno predstavitevjo prek računalnika animira in zaposli učence, da aktivno sodelujejo tako nastopajoči kot poslušalci. Primerne so različne glasbene naloge in uganke pri vsaki skladbi.

Učenci lahko skupaj z mentorjem pripravijo glasbeno pravljico. Zanje se lahko uporabi katerokoli prozno ali pesniško besedilo za enostavno dramatizacijo.

KAZALO	
Igrivi kužek 6	Račka 20
Zaspani muc 8	Čebela 24
Konj 11	Pingvin 26
Muha 12	Slon 30
Kravica 14	Dinozaver 30
Slavček 16	Tiger 34
Kokoš 18	Medvedek panda 38
	Žirafa 40

Žirafa

Vitja Avsec

Tako v glasbeni kot v osnovni šoli je glasbena pravljica dobrodošla popestritev učnega programa. Medpredmetna povezava glasbene vzgoje s slovenščino, likovno vzgojo, dramskim krožkom in modelarskim je za učitelje velik izziv in motivacija. Učenci se veselijo drugačnih metod učenja in nastopanja.

Glasbeni projekt

Učitelj opravlja svoje mentorsko delo tako, da učence pri glasbenih dejavnostih organizacijsko povezuje, obenem pa skrbi, da so projekti kakovostno izdelani in predstavljeni javnosti. Glasbeni projekt podpira socializacijo na najvišji ravni in povezuje različna predmetna in druga področja v šoli ter zunaj nje, ki so sinteza različnih dejavnosti in vsebin. Tudi glasbeni projekt je načrtovana nadgradnja prehodnih glasbenih izbirnih predmetov, saj v svojih oblikah predvideva izvajalsko ustvarjalne dejavnosti in umetniška glasbena dela.

Med predmetne povezave izvirajo iz temeljne glasbene dejavnosti posameznega predmeta in izbranih vsebin.

Zaključek

Namen predstavitve skladb za osnovno glasbeno šolo je, da učitelji inovativno iščemo zaposlitve in vsebine, ki učence pritegnejo in motivirajo. Današnja mladina si želi hitrih rezulta-

tov z malo truda. Učitelj naj bi bil spreten pri izpeljavi učnih načrtov in željami učencev. Vedno je končni cilj tisti, ki nas vodi. Učenci naj se po izpeljavi projekta, koncerta, nastopa počutijo izpolnjene. Dosegli so glasbeni cilj: dobro uprizoritev ali kakovostno igranje. Skladbe so kakovostne in primerne tako za šolske kot za koncertne odre in tekmovanja.

Viri in literatura

1. Avsec V. (2009). *Glasba za harmoniko*, zgoščenka (tekst dr. Leon Stefanija). Ljubljana: RTV SLO.
2. Avsec V. (2006). *Pod istim soncem*, zgoščenka. Ljubljana: RTV SLO.
3. Avsec V. (2008). *Poet tvoj nov Slovincem venec vije*, zgoščenka. Ljubljana: RTV SLO.
4. Avsec V. (2006). *Živali iz Vidine slikanice*, zbirka skladb. Kranj: samozaložba.
5. Oblak B. (1989). *Glasbena vzgoja: Priročnik za poslušanje 1, 2*. Ljubljana: DZS.
6. Sojar Voglar Č. (2003). *Skladateljske poti po letu 1900*. Ljubljana: DSS.
7. (2001). *Učni načrt za glasbeno vzgojo - program osnovnošolskega izobraževanja*. Ljubljana: Ministrstvo za šolstvo.
8. (2001). *Učni načrt Izbirni predmet: Glasba in klaviatura in računalnik*. Ljubljana: Ministrstvo za šolstvo.